

Riječka Deklaracija o budućnosti bioetike

Fritz Jahr je termin "bioetika" ("*Bio=Ethik*") upotrijebio još 1927. Njegov "bioetički imperativ" (*Poštuj svako živo biće kao svrhu samu po sebi i, ako je moguće, odnosi se prema njemu kao takvome!*) trebao bi biti putokazom osobnog, profesionalnog, kulturnog, društvenog i političkog života, kao i razvitka i primjene znanosti i tehnologije. Zalažući se za promicanje bioetičkog imperativa i budućnosti integrativne bioetike, sudionici riječkog skupa "Fritz Jahr i europski korijeni bioetike: uspostavljanje međunarodne mreže znanstvenika (EuroBio/Ethics)", žele naglasiti sljedeće:

1. Suvremena je bioetika nerijetko sužena na pitanja obaviještenog pristanka i odgovornosti u medicinskoj etici, pri čemu je praktični doseg općih etičkih načela minimalan.
2. Bioetiku treba bitno proširiti te konceptualno i metodološki transformirati kako bi bila u stanju sagledavati različite kulturne, znanstvene, filozofske i etičke perspektive (pluriperspektivni pristup), integrirajući ih u orijentacijsko znanje i praktičnu akciju (integrativni pristup).
3. Takva, integrativna bioetika morat će osigurati harmoniju, poštovanje i učenje iz bogate palete pojedinačnih i kolektivnih perspektiva i kultura globalne zajednice.
4. Prepoznajući nepresušno vrelo relevantnih perspektiva za integrativnu bioetiku u djelima mislilaca i učenja koji rabe koncept bioetike, ali i drugih "preteča" integrativnobioetičkih i deontologijskih ideja od antike naovamo, snažno se zalažemo za proučavanje klasičnih djela i učenja.
5. Poštovanje prema životu i obazrivo postupanje prema svim oblicima života moraju uživati potporu svih ljudi, javnosti i medija, kao i obrazovnih programa na svim razinama.
6. Ako ove ideje zažive, bioetika će postati doista područje otvorenog susreta i dijaloga različitih znanosti i struka, vizija i svjetonazora, koji se okupljaju radi artikuliranja, rasprave i rješavanja etičkih pitanja koja se odnose na život u cijelosti i svakom svom dijelu, život u svim svojim oblicima, pojavnostima i stupnjevima, kao i životne uvjete općenito.
7. Ako ove ideje zažive, bioetika će postati osnov za razvoj i implementaciju zakona na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

8. Ako ove ideje zažive, priznavanje i implementacija bioetike postat će "most za budućnost", "znanost opstanka" i mudrost "znanja kako koristiti znanje" (kao što je to definirao Van Rensselaer Potter 1970-ih) moderne medicine i tehnologije.

Međunarodna mreža znanstvenika "EuroBio/Nethics" će, radi promicanja navedenih ideja, organizirati daljnje konferencije i uspostaviti mrežne stranice kako bi unaprijedila komunikaciju i suradnju među različitim kulturama. Uskoro će biti objavljeno i ustanovljenje Nagrade "Fritz Jahr" za istraživanje i promicanje europskih korijena bioetike. Mreža "EuroBio/Nethics" poziva znanstvenike i bioetičare na komunikaciju i suradnju u implementaciji ideja *Riječke deklaracije*.

Translated by: **Amir Muzur**